

1896-02-18

AFSENDER

Johan Rohde

MODTAGER

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Dateringsbegrundelse:

Tirsdag d. 18 februar 1896. Joakim Skovgaard ankom til Grækenland i februar 1896.

Generel kommentar:

Læsevejledning

Slutningen af brevet findes i margin på side 1.

Afsendersted:

Italien

Modtagersted:

Grækenland

Omtalte personer:

Agnes Lunn

Theodor Philipsen

Johan Rohde

Joakim Skovgaard

Niels Skovgaard

Agnes Slott-Møller

Kristian Zahrtmann

Arkivplacering:

Mappe 89 nr. 6

DOKUMENTINDHOLD

Brevet handler om Johan Rohdes mening omkring forholdet imellem Charlottenborg og Den Frie Udstilling. Han er fortaler for en mindre kreds af kunstnere, som alle har sympati for hinandens arbejde. Han vil gerne høre Joakim og Niels Skovgaards mening om problematikken omkring Den Frie Udstilling.

TRANSSKRIFTION

Tirsdag d. 18. 1896.

Adr. Via di Monte Tarpeo 69 3 piano7 Roma

Kjære Ven!

Tak for Dit Brevet og Tak i det hele taget for uds. Du er forhaabentlig nu i god Behold ankommen til Grækenland, og jeg ønsker Dig al mulig godt vejr og hvad ellers behøves derovre.

Her er intet nyt; paa Klippen er der almindelig Travlhed nu der godt Vejr med den megen Sol har begyndt at varme Luften.

Jeg selv har ogsaa meget at bestille, og jeg har egentlig ikke Tid til at skrive lange Breve; men jeg bliver nok i Dag nødt til det. - Det er en Frie Udstilling som kalder.

Da Du ikke her i Rom besøgte vor Udstillings Forhold, taler jeg heller ikke til Dig derom. - jeg antog, at der var med Dig som med mig, at Du nu, Du var kommen hjemme fra, helst vilde have Din Tid ubeskaarn og fri for distraherende Tanker.

Jeg havde derfor heller ikke skrevet Dig til, hvis jeg ikke ved Brev hjemmefra selv I var reven ud af den Fred og Ro, jeg har levet i hernede, ganske udenfor det hele derhjemme.

Først fik jeg en Forespørgsel, om jeg stemte for

|Jeg har ikke megen Tid til at skrive Brev undskyld Derfor dette korte Brev - godt udbytte i Grækenland og hils Niels mange Gange - jeg har længe skyldt ham et Brev. - den gamle Boghandler var en Røver han forlangte 30 Lire for [?], som jeg derfor ikke tjekke, men jeg har Udsigt til noget gammelt Papir et andet Sted.

med mange Hilsner til Dig, Din [?] og Din andre Rejsende i Grækenland.

Din hengivne Johan Rohde|

-2-

Bevaringen af den Frie Udstilling i den gamle Form, Herpaa og naturligvis svarede ja; da jeg mener, at der er til Hekt for Kunstens Udvikling i Danmark, at der bestaar en fin Udstilling, og at en saadan i den Form, vi har, er til Gavn for dens Deltagere.

Jeg har senere faaet nogle Brev hjemmefra, som fortæller mig om

Begivenhederne paa Generalforsamlingen.

Der blev Spørgsmålet om Udstillingens Bevarelse bragt paa Bane; der stemte derom og Majoriteten stemte for Bevaringen. Saavidt jeg forstaaer Folk Fru Slott-Møller, Zahrtmann og Philipsen samt jeg selv derfor. Hvad mit Besyv angaar, ved jeg ikke noget nærmere derom, heller ikke engang rigtig, hvad jeg har sagt. Et Brev jeg havde skrevet til en Ven i Kjøbenhavn, og som slet ikke var beregnet paa Generalforsamlingen, da det havde en ganske privat Karakter; blev nok læst op, da nogle mente, at jeg var stemt for en Sammenslutning med Charlottenborg. D Imidlertid fortæller man mig, at der var en god Stemning for Udstillingen, ja jeg tror egentlig ikke der var nogen, der stemte for Udstillingens Ophævelse; men et Par der stemte for en Forhandling, men nok dog mer Forbeholdt.

Men noget ganske udførligt Referat kan jeg naturligvis ikke give Dig; da jeg kun har faaet et meget løseligt; men jeg vilde gjerne forklare Dig

-3-

min Stilling til Sagen.

Først i Almindelighed er jeg en Tilhænger af en lille Udstilling, hvor en Gruppe Kunstnere, der – maaske uden at staa hinanden kunstnerisk nær – dog har Sympatti og Agtelse for hinandens Bestræbelse, udstiller sammen. Og i al Almindelighed er jeg en Fjende af store Udstillinger, hvor den enkelte drukner i Mængden, og hvor den ene slaar den anden ihjel, af Udstillinger af alle mulige, hvor man maaske efter Evne kommer til at støtte Folk, hvis Arbejde, man ingen Agtelse har for, maaske endog nære Foragt for.

Hvad nu den Frie Udstilling angaar, da synes jeg at den efter vor smaa Forhold har løst sin Opgave meget godt – baade rent kunstnerisk set og [?], og selv om nu den gode Bygning i en ikke fjærn Fremtid bliver os berøvet, mener jeg, at vi ogsaa andre Stede maa kunne hævde vor Plads og skabe os en [?] uafhængig Stilling.

Hvad forholdet til vor Kollega paa Charlottenborg angaar, da har vi jo aldrig bekriget Dem, og det er kun en utrolig [?Snaverkjætethed] og Smaalighed fra Deres Side, De har gjort Forholdet spændt. – men med Aarene retter det sig vel ogsaa, og de lærer at indse, at en ærlig og aaben Kappestrid

-4-

mellem forskellige Anskuelse baade Kunstens bedre, end om alle syltes sammen i en stor Pæreveling – Hvad endelig din Tillid angaar, som Udstillingen har sendt os, da ser jeg ikke i Den nogen Gevinst for os. Det er den gamle Regulativ koft op i en om muligt endnu uheldigere Form. Det eneste nye er Delingen i Aldersklasse, som kun vil være til skade for de

frie Udstillere, hvis de gik op i Charlottenborg. Thi de fri Udstillere vilde jo som den lille Minoritet altid komme i Opposition til de andre. Ved den nye Ordning vil man opnaa at skjære denne lille Minoritet i to Stykker, hvorved den bliver endnu svagere i følge Sagens Natur.

Dette nye Kunstnersamfund, som Professor Axel Helsted taler om, ser og ogsaa kun godt ud for en overfladisk Betragtning. - Hvad andet er der nemlig end 18 Nov. Den Kunstnerforening – bestaaende af baade Charlottenborgere og frie Udstillere - der for nylig gav en tysk Charletan, Hr. Himnl, der paa en oprørende Maade havde fornærmet de danske Kunstnere, et Tillidsvotum – og derpaa valgte som sine Repræsentante blevet Malerne O. A. Hermansen; Vilhelm Pachel og som Formand Soya – Jensen til at varetage Deres faglige Interesser!

Gaar den frie Udstilling op i Charlottenborg, blive den til en lille Minoritet, der intet kan udrette og ingen Betydning faar, medens den udenfor Charlottenborg i sin nuværende Skikkelse altid vil blive regnet med – om ikke af andre Grunde – af Nødvendighed.

Jeg antager at vore Venner ligesom jeg meget længes efter at høre Din og Din Broders Stilling til Sagen. Selvom du hvis Du kommer i Gang med Viborg Domkirke formodentlig ikke i mange Aar kommer til at udstille, vil Du Forblive i den Frie Udstilling og være af den største moralske Betydning; og jeg antager, at vi alle haaber paa, at I ikke svigter os; men deler vore Meninger i Hovedsagen.

Jeg har ikke meget Tid til at skrive Brev medskyldt Brevet eller end Ansv - god helblyt i Grækenland
 og alle andre mange Gange - jeg har længe været ude af Danmark - i den gamle Byhøvede var i Rens
 fra forløp 30 dage for Torsøen, som i Brevet ikke siges, men i den sidste af Brevet er det sagt, at jeg
 har været i Grækenland, og jeg ønsker Dig at møde! god
 med mange
 ditens til Dig
 Din Anner, og
 din anden
 Dine sønner: Peter
 Hans, og din hustru
 og børnene

Tirsdag d. 18. 1896.
 Via di Monte Tarpelo 69. 7.

Roma
 SKOVGAARD-MUSEET
 Mappe 89 Nr. 6

Hjert Ven!

Tak for din Brevet og Tak i det hele taget for det.
 Du er fornuftig og mig i god Brevet ankommer
 til Grækenland, og jeg ønsker Dig at møde! god
 Vigt og hvad den bekjendte Drøm.

Her er ikke mig; paa Klippen er der almindelig
 Trængsel med det gode Vigt med den megen Sol
 har begyndt at varme Luftten.

Og selv har ogsaa meget at bestille, og jeg har egentlig
 ikke Tid til at skrive lange Breve; men jeg bliver
 nok i Og vil til det. - Det er den fine
 bestilling som ender.

Da Du ikke her i Rom berørte var bestilling for
 hest, tak i det hele til Dig Drøm. - og nu
 ty, at det var med Dig som med mig, at Du
 var, Du var kommen hjemmefra, helst ikke
 kan Din Tid ubeskaaret og fri for Distriktsmed
 Tanker.

Jeg har dog heller ikke skrevet Dig til, hvis jeg
 ikke vil Brev hjemmefra selv og vi skal
 af den Tid og Ro, jeg har lidt i hende, gan-
 ske tidtids det hele der hjemme.

Først får jeg en forspørgsel, om jeg skulde for

Berøring af den fine Udstilling i dens gamle Form,
hvorfor jeg naturligvis svarede ja; da jeg mener, at det
er til Held for Kunstens Udvikling i Danmark, at der
foretages en fine Udstilling, og at den saadan i den Form,
vi har, er til Gavn for dens Deltagere.

Jeg har senere faaet nogle Breve hjemmefra, som fortæller
mig om Begivenhederne paa Generalforsamlingen.

Der blev Spørgsmaalet om Udstillingens Berøring bragt
paa Bane; der stemte derom 7 Majoriteter stemte
for Berøringen. Saaledes jeg forstaaede talte Fru Roth-
miller, Zahrtmann og Thilipsen ogsaa ind paa den
for. Hvad mig Betydning angaar, ved jeg ikke noget
nærmere derom, heller ikke omgaaet rigtig, hvad jeg har
sagt. Et Brev jeg havde sendt til en Ven i Kjöbenhavn,
og som det ikke var bekvemt paa Generalforsam-
lingen, da der havde en ganske paa Kavalier,
blev nok læst op, da nogle mente, at jeg var stemt
for en Sammenlutning med Charlottenborg. - D.
Trediedag fortæller man mig, at der var en god
Stemning for Udstillingen, ja jeg tror egentlig ikke
der var nogen, der stemte for Udstillingens Ophevelse;
men at der der stemte for en Forhandling, men
nok dog med Forskel.

Man siger ogsaa ganske udtrykkelig Repertar er en
høfligst ikke givet Dig; da jeg kun har faaet et
meget lidt; men jeg vilde gerne forelæse Dig

min Stilling til Sagen.

Først: al Almindelighed. er jeg en Tilhænger af en
stille Udstilling, hvor en Gruppe Kunstere, des - maade
uden at staa hinanden kunstnerisk nær - dog har
Sympathie og Agtelse for hinandens Bestrebelse, ud-
stiller sammen.

Og: al Almindelighed er jeg en Tjener af store
Udstillinger, hvor den enkelte Kunstner i Mængden,
hvor den ene slaar den anden i Skyggen, af Udstillinger
af alle mulige, hvor man maade efter Evne kom-
me til at støtte Folk, hvis Arbejde, man iagter
Agtelse har for, maade endog være forrang for.

Skad mig den fri Udstilling angaar, da synes jeg at den
efter vor smaa Forhold har løst sin opgave meget
godt - laad dem kunstnerisk set og økonomisk, og
selv om vi den gode Bygning i en ikke flem fremtid
blive og bevare, mener jeg, at vi ogsaa andre Steder
maa kunne have en Glæde og glæde os en økonomi-
skt uafhængig Stilling.

Skad Forholdet til vor Kollega paa Charlottenborg
angaar, da har vi jo aldrig været dem, og det
er kun en ubøielig Indvirkethed og Smagshed
for Dem Side, da har gjort Forholdet spændt.
- men med Aarsne vilte det jo vel gaa, og det
hæver at inde, at en del af og uden Knappehed

mellem forskjellige Ansættelser træder Künsteren frem,
sind om alle syfltes sammen i en stor Færevælling.
— Hvad endrig & Tillid angaar, som Udstillingen har
sind & de se i sig ikke i den nogen Gerning for os.
Der & de gamle Regjeleris Kogt op i en om uendelig
endnu uheldigere form. Det eneste nye & Delingen i
Aldersklasser, som kun vilde være til Skade for de frie Ud-
stillinger, hvis de gik op i Charlottenborg. Thi de frie Udstiller
vilde jo som den lille Minoritet altid komme i Opposition
med de andre. Ved den nye Ordning vil man opnaa at
skjære denne lille Minoritet i to Stykker, hvorved den
bliver endnu svagere i Følge Sagens Natur.

Det nye Künsteresamfund, som Professor Axel Helsted
taler om, se sig oppe kun godt ud for en overfladisk
Betragtning. — Hvad andet & det nemlig end 18 Nov.

Den Künsterforening — bestaaende af baade Charlotten-
borgs & frie Udstillere — der for nylig gav en typisk Char-
lotten, H. H. H. H., de paa en oprindelig Maade havde
formaaet de danske Künsterne, at Tillsidstholde — & de paa
nærlig som sin Repræsentant blandt Malerne O. A. Her-
mannsen, Vilhelm Tacht & som Formand Soga-Jensen
til at varetage deres faglige Interesser!

Gaar den frie Udstilling op i Charlottenborg, bliver den til en lille
Minoritet, der i det kan udrette & ingen Betydning faar, medens
den i den for Charlottenborg i sin nuværende Skikkelse altid vil
blive regnet med — om ikke af andre Grunde — af Nødvendig-
hed.

En anlæg er som Venne læsesom i meget længere tid at høre
Din & Din Broders Stilling til Sagen. Selvom Du tror Du
rommer i Gang med Viktor Danneberg formodentlig i alle i mange
Aar kommer til at udstille, vil Din Fortidning
i den frie Udstilling dog være af den største
moraliske Betydning; & i en anlæg, at i alle Maader paa at
i alle retter os; men desuvm Meningen i Hovedsagen.

Via Monserrato, 152
CIRCOLO SCANDINAVO